

2026Z18755

(ingezonden 14 september 2026)

Vragen van het lid Bolhuis (PRO) aan de minister van Werk en Participatie over het spreekexamen Nederlands voor inburgeraars.

1. Bent u ervan op de hoogte dat inburgeraars en hun docenten last ondervinden van de luidruchtige omgeving waarin inburgeraars hun examen Spreken Nederlands moeten afleggen? (1)

Ik ben ervan op de hoogte dat examenkandidaten hier soms last van ondervinden. Hoewel kandidaten soms na afloop van het examen melden dat zij last hadden van het geluid van medekandidaten, dient slechts een enkele kandidaat vervolgens daadwerkelijk een klacht in. Desondanks is hinder voor iedere kandidaat natuurlijk vervelend en staat de kwaliteit van de afname voorop. Daarom wordt momenteel bekeken hoe de afnamecondities van het examen verbeterd kunnen worden (zie vraag 7).

De examens Spreken worden op verschillende niveaus afgenomen, namelijk op niveau A2, B1 en B2. Klachten over deze examens worden apart geregistreerd.

Examen Spreken A2

In 2026 waren er 16.196 afnames van het examen Spreken A2. In die periode zijn bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) 4 klachten ingediend over hinder van medekandidaten bij het examen. Dit betreft een klachtenpercentage van 0,02% ten opzichte van het totaal aantal afnames.

Examen Spreken B1 en B2 (staatsexamen Nt2)

In de eerste helft van 2026 waren er in totaal 11.160 afnames van het examen Spreken B1 en B2. In die periode zijn er bij het College voor Toetsen en Examens (via DUO) 13 klachten binnengekomen over de condities bij deze examens. In één geval ging het om een klacht van een Nt2-docent. In twee gevallen ging het om een kandidaat die twee keer een klacht over dezelfde omstandigheid heeft ingediend. Dit betreft een klachtenpercentage van 0,12%. Dat is minder dan de 1% die in het Telegraaf-artikel genoemd staat.

2. Hoe beoordeelt u de inschatting dat er een verband is tussen het lage slaagpercentage voor het examen Spreken (minder dan 60%) en de luidruchtige omgeving waarin het examen afgelegd moet worden doordat iedereen tegelijk praat?

Aan lage slagingspercentages kunnen verschillende redenen ten grondslag liggen. Factoren die van invloed kunnen zijn betreffen bijvoorbeeld de voorbereiding op het examen door de kandidaat, de taalvaardigheid en hoeveel taallessen de kandidaat heeft gevolgd. Daarom kan er geen direct verband worden gelegd tussen de omgeving waarin een examen wordt afgelegd en het slagingspercentage.

3. Bij welk aandeel van de mensen die na de vooropgestelde termijn van drie jaar hun inburgeringstraject nog niet afgerond hebben, is dat toe te schrijven aan het niet slagen voor het examen Spreken? Bij welk aandeel is dat toe te schrijven aan het falen voor meerdere onderdelen, waaronder examen Spreken?

Er kan geen causaal verband worden gelegd tussen het niet tijdig afronden van het inburgeringstraject en het afleggen van de verschillende examenonderdelen. Vertraging in het inburgeringstraject kan namelijk verschillende oorzaken hebben.

Allereerst kan een inburgeraar zelf kiezen welk examen hij of zij als eerste en dus ook als laatste aflegt en op welk moment binnen het inburgeringstraject hij of zij dit doet. Het laatst openstaande examen zegt dus niet per definitie iets over het niet halen van de termijn.

Daarnaast kunnen zich tijdens het inburgeringstraject verschillende omstandigheden voordoen die niet aan de inburgeringsplichtige te wijten zijn en waardoor het niet mogelijk is om alle examens binnen de oorspronkelijke inburgeringstermijn van drie jaar af te leggen. In die gevallen kan de termijn worden verlengd. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een verlenging vanwege medische redenen.

Verder geldt dat er, als gevolg van maatregelen tegen fraude, tussen september 2025 en april 2026 minder examens Spreken B1 konden worden afgenomen. Hierdoor hebben minder inburgeraars kans gehad om het examen in deze periode te doen. In het geval dat zij daardoor niet binnen de inburgeringstermijn aan hun inburgeringsplicht konden voldoen, hebben zij een verlenging van de termijn gekregen.

4. Kunt u een inschatting geven van de schaal van het probleem? Hoeveel testcentra zijn er waar mensen het examen Spreken kunnen afleggen? In hoeveel daarvan dienen inburgeraars met meerdere mensen tegelijk in een open zaal met een koptelefoon tegen een computer te spreken? In hoeveel centra leidt dat tot luidruchtige omgevingen?

Voor het afleggen van alle examens wordt gebruik gemaakt van zes toetslocaties die over het land zijn verspreid. Alle toetslocaties zijn op dezelfde manier ingericht met meerdere zalen die variëren in omvang. En in alle toetslocaties worden examens Spreken (op verschillende taalniveaus) afgenomen. Voor deze specifieke examens wordt de capaciteit van de zaal voor slechts 50% benut, zodat er extra ruimte is aan beide zijden van elke kandidaat die het examen afneemt. Verder heeft elke kandidaat tijdens het examen een koptelefoon op. Geen enkele toetslocatie springt eruit wat klachten omtrent geluidshinder betreft.

In alle examenzalen is er sprake van speciale tussenschotten bij elke examenplek zodat het geluid van medekandidaten zoveel mogelijk gedempt wordt. Ook letten de examenleiders erop dat kandidaten niet te hard spreken en attenderen zij kandidaten hierop indien nodig. Daarnaast geldt dat kandidaten die zich vanwege een beperking of andere persoonlijke omstandigheden niet goed kunnen concentreren en het examen niet op de standaard manier kunnen maken, een aangepaste examenafname kunnen aanvragen. Zij kunnen dan bijvoorbeeld het examen in een aparte ruimte maken.

De manier van afnemen van het examen Spreken verschilt voor het examen A2 en het staatsexamen Nt2 (B1 en B2):

- *A2:* De afname van het examen start voor elke kandidaat op hetzelfde tijdstip, maar de volgorde van de examenvragen verschilt. Daardoor kan het zijn dat kandidaten niet gelijktijdig spreken en luisteren.
- *B1 en B2:* Kandidaten nemen deel aan een 'geleide afname'. Elke opdracht start voor alle kandidaten precies tegelijk. Kandidaten kunnen pas starten met spreken na een pieptoon die klinkt aan het eind van elke opdracht in het examen, dus nadat de kandidaat eerst de opdracht beluisterd heeft. Zo wordt niemand door eerder sprekende kandidaten gestoord tijdens het beluisteren van de opdracht.

5. Wat is de reden dat het examen Spreken nu op deze manier is georganiseerd met luidruchtige omgevingen tot gevolg? Is de situatie verslechterd?

Het examen Spreken A2 en het staatsexamen Nt2 Spreken (B1 en B2) worden al vanaf de start (respectievelijk in 2013 en 1992) op dezelfde manier afgenomen. De wijze waarop dit examen is georganiseerd, waarborgt dat het examen onder gestandaardiseerde, objectieve omstandigheden kan worden afgenomen. Er is dus geen sprake van een verslechtering van de situatie.

6. Zijn er examencentra die het examen Spreken bewust anders organiseren met aandacht voor het creëren van een rustige omgeving? Zo ja, wat is ervoor nodig om die aanpak op te schalen naar alle centra?

Zoals aangegeven bij vraag 4 zijn alle toetslocaties op dezelfde wijze ingericht.

7. Welke opties ziet u om het examen Spreken anders te organiseren zodat er een rustige examenomgeving gecreëerd kan worden? Wat is ervoor nodig om die opties te implementeren?

Een rustige omgeving draagt bij aan de juiste omstandigheden creëren die nodig zijn voor het examen Spreken. Daarvoor zijn verschillende mogelijkheden zoals aanpassingen aan de ruimte, de organisatie van de afname en technische voorzieningen. Daarbij kijk ik nadrukkelijk naar doelmatigheid en de financiële inpasbaarheid binnen bestaande kaders.

De toetslocatie in Zwolle is per 1 oktober verhuisd naar een nieuwe locatie. Een concreet voorbeeld van een doorgevoerde aanpassing is dat op deze locatie is gekozen voor een nieuw soort tussenschotten die betere geluidswering zouden moeten bieden. Na de ingebruikname zal blijken of dit tot de gewenste verbetering leidt.

8. Zou u deze vragen elk afzonderlijk kunnen beantwoorden?

Ja.

(1) De Telegraaf, 8 september 2026, ['Inburgeringsexamen Nederlands spreken is drukte van jewelste: 'Lijkt meer op een feest dan op een examen'](#)